

Muhuulane

Nr 6 (331)

Juuni 2017 (jaanikuu)

Muhu leht

Kutsume teid
KIHELKONNAPÄEVALE
Liival
Muhu kiriku pastoraadis
19. juunil 2017

Esmaspäeval, 19. juunil toimub meie kihelkonnapäev, mille pidamine on ajendatud sel aastal saabuvatest kirikuga seotud tähtpäevadest. Muhu Katariina kiriku esmamainimisest möödub 750 aastat, kiriku puituksel olevat aastaarvu sisselõikamisest 400 aastat ja kirikumõisa peahoone ehk pastoraadi valmistamisest ainult 185 aastat.

Kihelkonnapäevast võib võtta osa tervikuna või valida välja endale sobiv aeg - kas loengud, arutelu, kontsert, näitusekülastus või suupisted.

Lähem teave kihelkonnapäeva kohta tel 5624 4074, Mari Luup.
Vt kava lk 7.

Muhu kihelkonna päevaga algab ka Muhu Jaaninädal

19. - 25. juunil kl 10-17 Muhu Põhikoolis avatud Kästõõseltsi "Oad ja Eed" põlledel näitus "MUHU NAENE OO KUT LILL".

ISSN 1736-289X

Tegime ära!

Teeme Ära talgutest on saanud tore traditsioon. Maikuu esimene nädalavahetus on iga aastaga aina rohkem rahvast kodudest välja toonud, et ühiselt külavahed ja -platsid suveks korda seada. Sel aastal soodustas aktiivset kaasalöömist kindlasti ka suurepärase ilm. Talguveebis registreeriti 31 Muhu talgut, millest võttis osa üle 450 inimese.

Talgute märksõna oli valmistumine. Valmistumine looduse vingerpussideks, mis kliimamuutusega Eestimaad üha sagedamini puudutavad, aga valmistumine ka Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamiseks ja sel suvel toimuvaks XII noorte laulu- ja tantsupeoks. Lisaks tavapärasele heakorratöödele kutsuti üles korrastama lipuväljakuid ja püstitava lipumaste,

korrastama oma kodukandi väiksemaid ja suuremaid laululavasid ning tantsuplatsi.

Muhus tehti ära:

Hellamaa spordiväljaku ja palliplatside, samuti bussipeatuse ja selle ümbruse korrastamine;

Kesselaiul koristustööd, jäätmete utiliseerimine, päästevarustuse hooldus ja korrustus, lipuplatsi korrastamine;

Koguvas kiviaedade korrastamine külatee ääres;

Kuivastuajaani puhketalus puhkealade riisumine, lipuplatsi korrustus, võsa lõikamine, okste põletamine ja mereranna koristamine;

Külasema külas asuva lipuväljaku korrastamine, lipuvarda värvimine;

Lalli paadisadama taga asuva jaanituleplatsi korrastamine, lipu-

masti paigaldamine;

Levalõpme külatänavaa äärte korrastamine, lipumasti aluse valmistamine;

Liiva spordiväljakul discolfi raja ümbruse haljastustööd ning pesade lahtiviske alade paigaldamine; liiva vedu volleväljakule jne;

Lõetsa karjamaalt vana prügiladustamise koha likvideerimine;

Paenasel vana Kõue tänavaa võsast puhastamine, bussiootekoja värvimine ja põranda plaatimine, kraavipurde korrastamine;

Põitse küla sissesõidutee äärte võsast puhastamine;

Pädastes ujumiskohas silla paigaldamine, võsa raadamine, ohutustahvli katuse tegemine, lisapinkide tegemine randa, aga ka Pädaste teeäärse aia väljaraadamine võsast;

Pärase ajaloolise külatänavaa ja lõkkeplatsti korrastamine, välikäimla ehitamine;

Ridasi külatänavaa ja kiiegeplatsti puhastamine võsast;

Rootsivere bussiootepaviljoni / poskastide varjualuse ehitamine ja lipumasti aluse valamine;

Simisti kiiegeplatsti korrastamine, lipumasti valmistamine;

Soonda küla lõkkeplatsti ja teeäärte korrastamine;

Suuremõisa külaplatsti korrastamine, laste ronimiskeskuse vundamendi rajamine;

Viira külas külatee äärte korrastamine, endise prügiladustuskoha likvideerimine, jaanituleplatsti ettevalmistamine;

Järg lk 2

Paenase külatalgud.

Arved Perelstein

Noortekeskuses algab suvehooaeg

Suvi hakkab järjest lähemale jõudma ja väljasolemine ei ole enam sund vaid vajadus. Ka meie Muhu Noortekeskusega tahame olla koos teiega rohkem värskes õhus ja tuleme oma tegevustega suveks Liiva keskusesse.

Tulemas on hulk põnevaid töötubasid ja lisaks ootab meid ees töömalev, filmilaager ja bändikooli tegemised, jätkavad jalgrattaring ja loovmäng (impro/draama). Suveprogrammi eriliseks osaks on loovushommikud ja mängude õhtud.

Info toimuvast tuleb üles juunikuu esimeses pooles Muhu Noortekeskuse facebooki-lehele ja Muhu Konsumi ees olevale teadetetahvlile. Kõik on kutsutud, kõik on oodatud :)

Elamusterohket suve soovides Noorteka **Marii** ja **Merily**

- • • • •
- **23. juunil** Muhu valla
- **JAANIÕHTU**
- Hellamaa spordiväljakul
- Rongkäigu algus kell 20
- Hellamaa külakeskuse eest.
- Esinevad taidlejad Muhu- ja
- Saaremaalt.
- Tantsuks mängib ansambel
- "Veskikivi"
- Rahvalikud mängud lastele
- • • • •

4. mail sündis Liia ja Tõnu Otsa perre tütar **Marie Ots**.

5. mail sündis Margit ja Petrik Saare perre poeg **Maru Harley Saar**.

Tegime ära!

Algus lk 1

Viirelaiul koristustööd;
Võiküla lipumasti värvimine, teeäärte korrastamine;
ja veel palju-palju muud.
Suur aitäh, head talgulised!
Suur tänu kõigile talgujuhtidele: Bert Holm, Malle Mätas, Ave Toomsalu, Tiit Saartok, Tiina Jõgi, Ain Kerem, Rein Saksakulm, Matti Kaljuste, Keidy Jõgi, Ursula Piirsalu, Triin Soopaju, Kaia Ljaš, Meeli Targem, Raido Liitmäe, Kaie Solnask, Raul Pregel, Ingrid Laur, Kadri Tüür, Toomas Rohtlaan, Helbe Saksakulm, Tarvi Valdmets, Kalev Kütt, Kaia Veskimeister, Annika Anton, Priit Villemson, Aarne Jõgi, Ivar Kaldasaun, Tiit Vakk, Ander Roosipuu, Oliver Äkke ja Ago Nurmberg.

Eriline tänu Muhu Põhikooli tublidele kokkadele: Maire Liitmäe, Meeli Targem ja Liina Maisalu. Talgusupp oli väga maitsev!

Annika Auväart

Muhu Vallavalitsus müüb enampakkumise korras 1-toalise korteri Kuressaares.

Alghind: 23 000 eurot, tagatisraha suurus 2300 eurot.

Pakkumise esitamise tähtaeg: **26. juuni 2017 kell 10.00**, tagatisraha laekumine hiljemalt 25.6.2017 kell 23.59.

Kirjalikul enampakkumisel osalemiseks esitatakse Muhu Vallavalitsusele kinnises ümbrikus pakkumine märgusõnaga „KORTER” aadressil Saare mk. Muhu v. Liiva k. 94701.

Pakkumises osalemise tingimustega ja müüdava korteri andmetega võimalik tutvuda valla kodulehel www.muhu.ee/ tehingud vallavaraga

Volikogu 17. mai istungi päevakorrast

- Informatsioonid
- Muhu ja Ida-Saaremaa valdade ühise jäätmehoolduseeskirja muutmine, 2. lugemine ja kinnitamine
- Jäätmekäitluskohtade määramine
- Hanke läbiviimine korraldatud jäätmeveoteenuse osutaja leidmiseks
- Pädaste Laasikse-Nuka, Lahe ja Aerga maaüksuste detailplaneeringu kehtestamine
- koolivaheajade kehtestamine 2017./18. õppeaastaks.

Muhu Valla Kommunaalamet pakub suveperioodiks tööd heakorratööli-sele. Põhitööks muru niitmine ja trimmerdamine. Võimalk töötada osalise tööajaga.

Sooviavaldus palume esitada aadressil: Vallamaja, Liiva küla, Muhu vald 94701 või e-postiga kommunaal@muhi.ee Lisainfo tel. 5198 5630

Vallavalitsuse istungitelt

5. mai

Otsustati määrata:

- Soonda k Vana-Nuka katastriüksuse (kü) sihtotstarbeks 100 % elamumaa,
- Vahtaste k Lõo kü sihtotstarbeks 30% ärimaa, 70% elamumaa,
- Lahekülas asuva Kuressaare metskonna 1131 kü sihtotstarbeks 95% maatulusmaad ja 5% kaitsealune maa.
- Koostöölastati puurkaevu asukoht kaalutlusotsustes toodud tingimustel:
- Rootsivere k Jüri-Matsi maaüksusel (mü),
- Raugi k Jaagutooma mü.
- Väljastati kasutusluba:
- Rässa k Juula mü püstitatud elamule,
- Hellamaa k Tamme mü püstitatud elamule,
- Nõmmküla Kaivo mü püstitatud abihoonetele.
- Määrati sotsiaalhoolekandeline hüvitis.
- Otsustati suurendada Muhu lasteaias söimerühmas “Siilid” 2016/17. õ.-a. laste arvu rühmas 16 lapseni.

Otsustati väljastada reklaami eksponeerimise luba Saarte Koostöökoogu MTÜle reklaami paigaldamiseks Kuivastu kõrtsihoone otsa-seinale.

10. mai

Määrati Piiri külas asuva katastriüksuse lähiaadressiks Karjalasma metskond.
Koostöölastati puurkaevu asukoht kaalutlusotsustes toodud tingimustel:

- Kallaste k Jüri mü,
- Igaküla Koguva karjääri mü.

Väljastati projekteerimistingimused Kallaste k Pangaaru mü elamu püstitamiseks. Projekteerimistingimustega muudetakse vallavolikogu otsusega nr 245 kehtestatud detailplaneeringu “Uuelanski maaüksuse detailplaneering” ehituslikke tingimusi.

17. mai

Tunnistati lihthanke “Muhu valla teede pindamistööd” hanketingimustele kvalifitseerunuks ja vastavaks kõik hankes osalenud pakkujad ning edukaks pakkumuseks Aktsiaselts

Eesti Teed pakkumus nr 140264.

24. mai

Määrati sotsiaalhoolekandeline hüvitis.

Väljastati reklaami eksponeerimise luba OÜle Prisma Net 12,6 m² reklaami eksponeerimiseks Kuivastu-Kuressaare maantee äärde paigaldatud infostendil Liiva külas.

Määrati Pärase k Pärase laudatee kü sihtotstarbeks 100% transpordimaa.

Kehtestati Vanamõisa k Piirinurga kü detailplaneering.

Koostöölastati puurkaevu asukoht Lõetsa k Uuetoa mü kaalutlusotsustes toodud tingimustel.

Väljastati ehitusluba:

- Rootsivere k Jüri-Matsi mü puurkaevu rajamiseks,
- Vahtaste k Jüri mü puurkaevu rajamiseks,
- Kallaste k Lautri mü abihoonete püstitamiseks ja elamu püstitamiseks.

Tunnistati lootusetuks nõudeid (10) kogusummas 1390.22.

Detailplaneeringute teated

Pädaste küla Laasikse-Nuka, Lahe ja Aerga katastriüksuste detailplaneeringu kehtestamine

Muhu Vallavolikogu kehtestas 17.5.2017. a otsusega nr 213 Muhu vallas Pädaste külas asuvate Laasikse-Nuka (katastritunnus 47801:007:0595, pindala 2,5 ha), Lahe (katastritunnus 47801:007:0873, pindala 1,2712 ha) ja Aerga (katastritunnus 47801:007:0613, pindala 11,16 ha) katastriüksuste detailplaneeringu.

Planeeringu eesmärgiks on maaüksuste ümberkruntimine nii, et Laasikse-Nuka maaüksusele jääks hoiualast ning ranna ehituskeeluvööndist välja jääv ala, kuhu oleks võimalik rajada lambapidamistalu. Hooned soovitakse rajada samale joonele Lahe kinnistule kavandatud hoonetega. Rannikule soovitakse rajada paadisild ning planeeringuga vähendatakse ranna ehituskeeluvööndit hoonestusalade ulatuses.

Detailplaneering muudab osaliselt Muhu vallavolikogu 17.4.2012. a otsusega nr 130 kehtestatud Pädaste küla Lahe maaüksuse detailplaneeringu ning Muhu vallavolikogu 18.6.2014. a otsusega nr 41 kehtestatud Laasikse-Nuka maaüksuse detailplaneeringu lahendusi. Põhiolemuselt jäävad kehtima varasemates planeeringutes kavandatud lahendused. Muudatus on peamiselt krundipiiride muutmises ning ühe hoonete kompleksi rajamises Lahe maaüksuse detailplaneeringus kavandatud hoonestusega samale joonele.

Planeeringu kehtestamise otsusega saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister; info tel 453 0680, maa@muhi.ee

Vanamõisa küla Piirinurga katastriüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Muhu Vallavalitsus kehtestas 24.5.2017. a korraldusega nr 133 Muhu vallas Vanamõisa külas asuva Piirinurga katastriüksuse (47801:001:0370, pindala 5543 m²) detailplaneeringu.

Planeeringu eesmärgiks on Piirinurga maaüksusele rannu-ärihoone ja selle kõrvalhoonete rajamine ning nende toimimiseks vajalike ehitiste (sh tehnoörgud ja -rajatised) rajamine. Peahoonesse on kavandatud pagarikoda, kohvik, kauplus ja eluruumid. Maaüksuse sihtotstarve muudetakse 20% ulatuses elamumaaks. 80% ulatuses jääb kehtima olemasolev ärimaa funktsioon. Tegemist on endise Piiri tankla krundiga. Maaüksusel asuvad endise tankla hooned ja rajatised likvideeritakse.

Planeeringu kehtestamise otsusega saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister; info tel 453 0680, maa@muhi.ee

Kevadine Hõbelusikapidu

Muhu vallas korraldati väikestele muhulastele ja nende vanematele 15. mail Hõbelusikapidu. Emadepäeva ajal kutsuti lasteaia saali kaheksa kõige väiksemat muhulast oma vanematega. Pidulikkude päeva aitasid kaunistada luua Muhu Põhikooli lapsed. Suured tänud nende õpetajale Leena Peegelile. Lasteaia poolt tervitas lapsevanemaid juhataja Reet Hobuskoppel. Vallapoolsed õnnitlused ja kingitused andis üle vallavanem Raido Liitmäe. Iga laps sai kingitusteks nimelise hõbelusika, muhumustrilised sünnitunnistuse kaaned, raamatu, emadele lilleõis ja isadele au süüdata lapsenimega küünal. Fotograafid Andres Tüür ja Andi Roost tegid pere- ja ühispildid.

Väga eriliseks muutis päeva tublide Muhu naiste kingitus. Juba kümnekond aastat toimunud traditsioonilisel peol said maimukesed esmakordselt kingituseks kohalike käsitöömeistrite valmistatud imearmsad pisikesed Muhu pätid. Tüdrukutele õrnade roosidega ja poistele mehiste põllulilidega. Pättidega oli kaasas väike kaardike tekstiga "Pehmet astumist Sulle, väike muhulane, saare kivisel pinnal".

Väikestele päevakangelastele

Pildil koos vanematega (vasakult): Otto Hanso, Rico Robin Riibon, Marie Ots, Marleen Niinep, Holger Rauk ja Katariina Päästel. Kutsututest ei saanud peol osaleda Reinis Kaunissaar ja Mirko Lohk.

meisterdasid pätid neli nobedat Muhu noorikut: Piret Lember, Triinu Traumann, Alliki Oidekivi

ja Tiitu Tuust, kes on ka selle mõtte algataja.

Päev lõppes ühises kohvilauas peotorti ja titeputru süües, mille sömine pidavat jõudu ja jaksu tooma nii lapsele kui emale ja isegi isale. Maitsva pudru eest tänud kooli kokkadele ja peotordi eest tänud Margit Viilile.

Aitäh kõigile abilistele.

Kaunist kevadet ja ilusat sooja suve soovides **Anneli**

Hüvasti, lasteaed!

Kuidagi kiiresti sai sügisest kevad ja õppeaasta hakkab lõppema. Sellel kevadel saatsime Muhu Lasteaiast kooli ühe korraliku klassitüie mudilasi.

Kokku lõpetas lasteaia 5 sartsakat tüdrukut ja 13 tegusat poissi, keda toetasid koolivalmiks saamisel lasteaiaõpetajad Ulvi Sooäär ja Rita

Reinart ning õpetaja abi Eleena Päll. Kooliminekut tähistati torede ja lustliku peoga 24. mail. Päev varem esitasid lapsed oma peokava lasteaia töötajatele ja noorematele lastele, kes veel lasteaeda lustima jäävad.

Koos vanematega istutati lasteaia hoovi üks õunapuu ja roos, mis

selleaastaseid lõpetajaid meenutama jäävad. Pidulikkude päev lõppes ühise tordisöömise ja maiustamisega rühmatas.

Soovime lasteaia poolt kõigile lõpetajatele toredat kooliteed ja vanematele jõudu ja jaksu neile toeks olemisel.

Reet Hobuskoppel

Pildil on vasakult paremale: Jürgen Saksakulm, Trevor Noot, Anni Toomsalu, Anete Kindel, Sedrik Vitsur, Ibrahim Hammad, Ragnar Ots, Pip-Marii Maimre, Silver Ots, õpetaja abi Eleena Päll, õpetajad Ulvi Sooäär ja Rita Reinart, Roos Rohtlaan, Ekke Paivel, Silver Vitsur, Rasmus Saarkoppel, Krister Kivihall, Ott Tarvis, Riste Öue ja Joosep Tarvis.

Laura Rohtlaan

Lõbusaid lambatöid koos MuhuMaaLambaga

Muhus on mitusada hektarit vanu lambakarjamaid kadakatest puhtamaks saanud, lambad jälle maastikke ilmestama toodud ja annavad villi. Et see vill mitte kõik sõnnikuhunnikusse ei satuks, võtsid MuhuMaaLamba naised mineva suvi nõuks terve seeria villa kvaliteedi, kasutamise ja väärtustamise teemalisi töötubasid läbi viia. LEADER programm pidas seda mõtet toetamise vääriliseks ja tänu neile on ka sel suvel plaanis pakkuda tegevusi, mis viivad meid tagasi sajandivahetuse talupere tööde juurde.

Põnevad lambavillatöötavad toimuvad igas suvekuus ja oodatud on kõik käsitöö- ja lambahuvilised.

Juuni alguses õpime erinevates värvitoonides ja mitmekesise struktuuriga maalambavillakuid sorteerima ja puhastama, vaatame koos Tartu Kõrgema Kunstikooliga, millistest villakuosadest millist lõnga ja villavatti teha tasub ja saab.

Tuntud loodusvärviasjatundja Liis Luhamaaga värvime villa erinevate taimevärvidega ning proovime ka potisinist teha.

Augusti alguses toimuvad villapäevad koostöös Muhu Muuseumiga - ketrame, kraasime, vaatame vanu ja uuemaid vooke ja kedervarsi ning katsume mõned vanad tööriistad korda saada.

Kuigi vanasti olid villatööd naistel tubased tööd, siis kaasaegne sellist tolmust ja sõnnikust tööd ikka palju kenam õues toimetada, loodetavasti leiavad kiirel suveajal, kui üks üritus ajab teist taga, lambasõbrad ikkagi aega kokku tulla kogemusi vahetama ja uusi oskusi omandama.

Väga tore oleks ka kuulda kohalike enda kogemustest või vanematelt kogutud villatööde pärimustest. Kes nende juttudega kohale tulla ei saa, võiks saata selliseid nupukesti aadressile

muhumaalammamty@gmail.com

Samal aadressil, aga ka kodulehelt mml.rehepapp.com saabki infot ürituste täpsema päevakava kohta. Kohtumiseni juba

7.-9. juunil
Kallastel.

Kadri Tali,
Katrin Põld

Muhu minia Mare

Muhu minia Mare kaaslane eriline kellel tunne ka loodus ja pere peab ainuõigeks naise kohta mehe kõrval ja pisiksest Punni rannast koos minnakse võrke nõudma suureks said tütar ja poeg kätte jõudis põnev/õnnelik järgmise põlvkonna aeg selles ühtses kaldapealses peres vene tüdruk Anna kenasti selgeks kümbles Muhu ja eesti keele ja mere

Irma Järvesalu
mai 2017

Noppeid

Muhu muusikatalu sünnipäeva ja hooaja avapidu Hellamaal puudutas 20. mai Saarte Hääl. Üles astusid Ivo Linna, Nele-Liis Vaiksoo ja Olav Ehala ansambel. Juu Jääbi tänavused peaesinejad on aga ansambel Tortured Soul New Yorgist ja Mark de Clive-Lowe Los Angelesest. Tulevikumuusika festival Juu Jääb toimub 28.6. - 1.7.2017.

Kontsertsarja „Klassikaraadio tuleb külla” Muhumaale jõudmisest pajas 10. mai Saarte Hääl. Klassikaraadio algatas koolikontsertide sarja „Klassikaraadio tuleb külla” 2012. aastal, seni on Eestimaa koolides antud juba 62 kontserti.

Murdeliste kirjatööde võistlusest kirjutas 15. mai Meie Maas Enda Naaber. Margareta Kolga proosapala „Kuidas ma suletalguks kõisi?” pälvis II koha. Enda Naaber kirjutas: „Omal ajal ütles kodu-uuri Aadu Toomessalu: „Murrakud on õnneks väga erinevad, segi neid ei aja. Kuid peab olema head murdekeeleajaju, et omakandi sulaselget murrakut kirja panna.” [---] Murdekeel on keelerikkus. Omal ajal pööras murdesõnadele suurt tähelepanu kuulsa keeleteadlane Johannes Aavik. Ta koostas murdesõnaraamatu, mis ilmus 1919. ja 1921. aastatel.”

Tallinna restoranis „Lusikas” avatud puutöökonkursi näitusel võib näha Ivo Linna „kiiksuga” lusikat. Ivo Linna sõnul on tegu pigem kulbiga, mida tööriistana kasutada ei saa. Kulpe on Ivo Linna teinud päris palju ja need kingitustena laiali jaganud.

Konkursi „Lusikas” näitus restoranis „Lusikas” (Tallinn, Aia 7) on avatud **21. juunini** 2017. (NB! Meil Liival töötab ju samanimeline restoran „Koost”!)

TELIA ruuter ja Muhu WiFi...

Eesti lipu päev ja nelipühad on möödas. Kui sul kased toas, siis nende lõhn kinnitab, et olid pühad, mis oma õuel lipu heiskamisest väärt.

Vilu ja tuuline kevad ei kesta sügiseni, suvi ootab järke. Suve alguse ja jaanikuu pühade päevad on kalendris kirjas, pole ära muudetud ega ümber nimetatud. Aga milline see suvi tuleb, seda tahaksid kõik ette aimata. Kas Võidupühad ja Jaanipäeval sajab või ei saja? Ilmaennustusi pühade ajaks ja terveks suveks on kõigis lehtedes ja muus meedias. Saab vabalt valida, mis rohkem meeldib. Kas ilmaradarite andmevoogudest välja arvutatud matemaatiline mudel-prognoos või noorkuu loomise õhtul taevast nähtud värvuste järgi tehtud ennustus. Ilmaennustused on ses mõttes ühtmoodi, et nad võivad täppi minna. Ja teiseks, mistahes moel ilma ennustamine nõuab aega ja vaeva, nõuab õppimist ja siis kogemust ja juurde-õppimist. Aja ja vaeva poolest on matemaatiline modelleerimine ehk kergemgi ja on märksa mugavam, kui järjekindel looduse käitumise järgi järeltada õppimine.

Tuleb see suvi soe või ei, kolme kuu pärast on ta läbi. Siis ilmub septembrikuu Muhulane ja lapsed käivad jälle koolis. Käivad ringi „nutid” näpus ja ajavad omi asju ilma suurema lärmita. Loodetavasti. Suurtel on kiire ja kitsas käes. Sügisel kiirel ajal on jälle valimised. Valimispäev läheneb ja kandideerijaid on ühes rühmas ülearu, teises liiga vähe. „Nagu vanasti” valimisi ei tule juhu, kui iseseisva Muhu aade suvel ära ei kuiva. Kes on see, kes muhulasele esimesena mannat ja moosi lubab? Puhas rukkileib oleks ka väga hea.

Et WiFi ja kaabelside murede ja küsimustega tasapisi edasi jõuda, kutsun kogenud WiFi kasutajaid appi! Usun endiselt, et Muhu wifivõrku on meil vaja.

- Mu kodune WiFi side on uus - on korralik TV-pilt ja meiliside. Netis sorimine ja e-posti käsitlemine tundub ladusam ja kiirem kui enne Starmani abiga sain lahti kahest digiboksist. Modemi suunamise ja sättimise kohta tahaks ühtteist küsida. Mu e-posti aadress on einer16@mail.ee, telefonid 5805 5242 ja 4548 916 - kõnepost.

- Lauatelefonide kaabelliinidele lairiba-ruuterite vahelepanek, mille Telia märtsi lõpul tegi, jättis koduklientidele rea küsimusi, mis seni vastamata. Nimetan omi: 1) küsisin aegsasti, enne kui Telia tehnikud tööle saatis, uue ruuteri tüüpi ja tehnilisi andmeid - mulle ei antud neid (!); 2) soovisin kehtivale kliendilepingule lisa, milles uued tingimused kirja pandud - ei mingit vastust; 3) igale lauatelefonile kasutajale arusaadav küsimus oli: miks klient, kes vajab Telialt ainult telefoniini, peab võtma ruuteri? Sest see nõuab eraldi 220 V toidet, on uued ohutusnõuded jne, ei paranda side kvaliteeti - mis mõte sellel on?? - vastus oli, et nii on otustatud (Telia poolt)! Olla sellises olukorras Telia lauatelefoniside klient edasi käib mul üle jõu.

Kuna mul endal uut ruuterit ei ole, läksin sõpradele külla. Nende majja tõi modemi ja pani kohale üks kiire mees. Ühendas liini ja pikendusjuhtmega toite. Proovis ja veendus, et modem töötab. Ütles siis „kena päeva” ja läks edasi. Juhendeid, kuidas kasutada, ja ohutuseeskirja ta ei andnud. Ühtki muud

paberit või allkirja, mis uue seadme üleandmisel tavalised, ei antud. Kas kõik, mis tegemata jäi, läks meelest ja ei ole kahe kuuga meelde tulnud?

Seepärast, mu head naabrid: Hants, Helje, Rain, Sulev, Ulvi... ning tuttavad ja võõrad ka - mu lauatelefon on 4648 916, helistage ja ütelge kõneposti, kas teil on uus ruuter ja mitut e-KODU liini te kasutate. Võiksite ka mõnel muul teemal rääkida või meile saata. Mu e-post on einer16@mail.ee.

Veel ruuterist, mida Paali-Jüriil vaatamas käisin. Esiküljelt tundus tuttav kui pildi peal nähtud. Saime selgeks, et see on Thomsoni toode ja „karp” on universaalne lairiba-modem. Kodus internetis sorides sain teada, et modem on turul ja kasutuses juba kaua. Meilgi üle nelja aasta. 2012/2013. a talvel oli hind vist 110 eurot ja Eliongi müüs neid palju. Modemi tarkvara ja karbi siseehitust kritiseerivaid ning hool-duse üle nurisevaid ostnuid ilmus samuti palju. Müügihoog vaibus, müümata kaup jäi lattu. Reklaampilt, mis minul meelde tuli, võis olla järelmüügi reklaam, kus hind u 30 eurot. Täna seisus uurisin interneti ostuabiga „Vaata saadavust...” ja ilmnes, et laovarun on nüüdseks otsas.

Juba see, et Telia kardab ja tõrjub kliendi tehnilisi küsimusi, annab alust väita, et „telefoniside kaas-ajastamine” oli puhtal kujul äri-manööver. Kui ettevõtte vilistab omaenda väikeaktsionäride kohtuga kaitstud nõuetele, siis miks ta peaks oma „eraklinteridega” teisiti talitama. Kas Muhu ärikliendid on Teliaga rahul?

Soovin meile kõigile ilusat ja head juunikuud!

Lauri Einer Lõetsa külast

100 kilomeetrit kõndimist

Muhu lasteaia lapsed käivad eelseisva aasta jooksul EV 100 juubeliks maha 100 tervislikku kõnnikilomeetrit, teatas 11. mai Saarte Hääl. Jalutuskäikude kohta peavad rühmad matkatabelit, mis on kõigile nähtavad lasteaia koridori seinal, kuhu saab panna ka toredaid pilte retkedest. Kingituse idee hargnes välja sellest, et väga paljud lapsed pole harjunud pikemaid ja isegi lühemaid maid jalgsi käima.

„Lasteaeda tullakse autodega ja ka siis tuuakse laps veel süles või seljas sisse,” viitas Reet Hobustkoppel vajadusele laste liikumiskohormust suurendada. „Terved, toredad, rõõmsad ja aktiivsed lapsed on ju meie tulevik!”

Nelja valla mudilaste lauludest-tantsudest Muhus kirjutas 22. mai Meie Maa.

Kalmer Saar

Jussike ja tema 7 sõpra Liiva spordiväljakul

Kalmer Saar

21. mai oli kena päikseline püha-päev ja just siis kohtus Jussike Liiva spordihalli juures oma sõpradega. Üheskoos peeti maha 2. Ida- Saaremaa ja Muhumaa lasteadeade laulu- ja tantsupidu, mille korraldajaks ja võõrustajaks olid muhulased. Pidul põhines tuntud lasteraamatu „Jussike 7 sõpra“ ainetel.

Külla olid tulnud lapsed Orissaarest, Tornimäelt ja Kahtlast. Alustuseks liikusid peolised üheskoos lustliku rongkäiguga läbi Liiva spordihalli juurde. Seejärel tervitasid vallavanemad kohalolijaid ning muusikaõpetajad süütasid peotule.

Päev jätkus Jussikese reisiga Pühapäevamaale ning osavõtjate lähedate esinemistega. Iga lasteade sisustas oma tantsude ja lauludega ühe nädalapäeva. Reedesel päeval esinesid Jussikesele lasteadeadnikud ja vanemad ning laupäeval valdade kultuuri- ja noorsootöötajad. Pühapäev oli kõikide esinejate ühise peo ja korraldajate tänamise päev. Tore pidu lõppes spordihoones ühise supisöömisega.

Kordaläinud päeva eest suured tänud korraldajatele, õpetajatele ja saatjatele ning kõikidele, kes oma abikäe ulatasid!

Kohtume rõõmsalt juba uuel peol 2019. aastal!

Reet Hobustkoppel

Muhu laulupidu 8.-9. juulil

Tulevasest väikesaarte laulupeost Muhus ja Hellamaa laululava avamisest tegi juttu 12. mai Meie Maa. Väikesaarte laulupeod on eelnevalt toimunud Ruhnu, Vilsandi, Prangli, Hellamaa (Hiiumaal), Naissaare, Vormsi ja Kihnu saarel. Laulupidude eesmärk on olnud väikesaarte kultuuri ja traditsioonide tutvustamine, aga ka saada osa erakordselt kaunist ja mitmekesisest loodusest, mis on köitnud nii osavõtjaid kui kuulajaid. Traditsiooni ellukutsuja on kunagistest eüekatest koosnev Väinamere EÜE segakoor Indrek Vijardi juhatusel ning nendega liitunud Pagana, Tartu rahvaulikooli, ERR-i segakoor, rahvatantsurühm Tarbatu ja puhkpilliorkester Saku koos juhendajate Kalev Lindali, Heikki Põhi, Lauri Breede, Hirvo Surva, Jaanus Randmaa ja Ants Reinholdiga. Kokku umbes 250 osalejat. Laulupeo kontserdi kavas kõlavad traditsioonilised laulud eesti koorimuusika klassikast, tantsitakse üldtuntud rahvatantse ja kõlab elav puhkpillimuusika, esinevad ka Muhu oma folklooriansamblid. Peole on oodatud kõik huvilised ja saare elanikud. Öhtu lõpeb simmaniga. Sisepääs prii. Muhu laulupidu algab laupäeval, 8. juulil kl 18 rongkäiguga Hellamaa külakeskusest.

Esimene üritus uuel laululaval ja peatselt valmival tantsuplatsil on siiski Muhu jaanituli 23. juunil. Uus lava võimaldab korraldada ka suveetendusi, vabaõhukino jm üritusi.

TSITAAT: „Praegune maailm ei ole jätkusuutlik, vähemalt mitte sellisel kujul, nagu meie seda tunneme. See mõtteviis kütab ahju oma tare seinast virutatud palkidega. On palju asju, mida maailm peaks õppima pisikestele ja jätkusuutlikele väikekultuuridele omaest elutundest.“ – Valdur Mikita. Läänemeresoomlase viimane karje. Postimees 25.2.2017.

Veel noppeid

President külastas 1. juuni õhtu-poolikul Muhumaad, kus istutas puu Presidendi alleele ja külastas Liiva keskuse ettevõtteid. Järgmisel päeval jätkus visiit Saaremaa ettevõtetes ning kavas oli istutada tamm ka Kuressaare lossiparki riigipeade hiide. (Pressiteatest)

Muhu põhikooli lapsed saavutasid Pärnus Vigurvanda võistlusel II koha Jõõpre kooli järel, III koha sai Haapsalu põhikool, kirjutas 6. mai Saarte Hääle. Osales 11 võistkonda, kus koole esindas üks neljaliikmeline võistkond 10–12-aastastest poistest ja tüdrukutest.

Suurtest seakahjustest Muhus kõneldi 6. mai Saarte Hääles. Saar on hädas metssigade suure arvukuse ja sigade tekitatud kahjustega. Jahimees Heinart Laanevälja sõnul küiti Muhus 2015. aastal 596 siga ja 2016. aastal 576 siga. Selle aasta märtsis lasti maha 108 siga, neist 54 emist.

Muhut võiksid reklaamida suured puidust pätid – Kärt Vigla ettepanekut tutvustas 16. mai Saarte Hääle.

Ehtekunstinäituse PILK publiku lemmikuks sai ka ehtekunstnik Mariliis Hopp, teatas 29. mai Postimehe veebiportaal.

1. juulil toimub taas laat „Meite Muhu mant“

Algus kell 10 Tooma talu väravate ees. Kõigil Muhu müüjatel palume ennast eelnevalt registreerida aadressil tegevus@muhumuseum.ee

Saadana ka sel korral meili täpsustustega varasemalt laadal osalenutele; võimalik, et meil ei ole kõigi tegijate andmeid – olge palun head ja andke endast siis ise märku. Sel aastal tulevad laadale lõõtsamängijad Saaremaalt ja ei puudu laadalt ka tants. Sel korral tulevad meile külla Rapla Kultuurikeskuse eakate segatantsurühm, kelle repertuaar ei koosne ainult rahvatantsust.

Üleskutse sportlikele Muhu saare elanikele ja suvemuhulastele Tule ja osale VI EESTI SAARTE MÄNGUDEL 10. juunil Orissaares! Juhend Muhu valla kodulehel ja fb.

VI EESTI SAARTE MÄNGUD

Eesti saarte mängud ühendavad saartel elavaid ning saartelt pärit spordiharrastajaid ja spordisõpru.

10. JUUNIL 2017 ORISSAARES

ALAD:

- Kergejõustik – Orissaare staadion
- Võrkpall – Illiku laid
- Tänavakorvpall – Orissaare spordihoone
- Petank – Orissaare Gümnaasiumi hosteli hoovis
- Kõievedu – Orissaare staadion
- Mälumäng – Orissaare spordihoone
- Male – Orissaare spordihoone

www.orissaaresport.ee

Lehe- ja jaanikuu Muhu Muuseumis

Maikuu tõi juba hulgaliselt turiste Koguvasse ja Muhu Muuseumisse. 12. mai käisid muuseumis Orissaare Gümnaasiumi 11. klassi õpilased, et saada teadmisi vanadest pulmakommetes. Räägitud sai ka tänapäevastest kommetest, mille alusel nad siis ise juba oma klassipulma kokku panevad ja läbi viivad.

20. mai toimus traditsiooniline muuseumiöö. Sel aastal sulgesime muuseumi Koguvas ja olime hoopis Liival Noortekeskuse ja kiriku ümbruses. Kell 18 algas kooride kontsert Muhu Katariina kirikus, kus laulsid Taritu koor ja Tallinna Saarlaste Segakoor. Kell 19 algasid erinevad mängud Muhu Noortekeskuse juures, kus sai teha nooleviset, vibulaskmist, naela paku löömist ja muid meeldivaid tegevusi. Öhtu lõpetasime aardeotsimise mänguga, kus otsisid said leitud eseme(d) endale. Oli neid, kel õnnestus leida mitu eset ja oli neid, kes said kommiga suu

Järg lk 7.

Tähelepanu!

Muhu Katariina kirik tähistab sel aastal oma õnnistamise 750. aastapäeva. Sellega seoses palub Muhu Muuseum neid, kellel kiriku- ja koguduse-eluga seoses mälestusi, jagada neid muuseumiga. Oodatud on ka leeri- ja muud pildid.

Oktoobris möödub 100 aastat Esimese maailmasõja lahingutest Muhu saare vetes. Nende sündmuste tagajärjel seis Suures väinas üle aastakümne lahingulaeva „Slava” vrakk, mis oli muhulastele ammendamatuks materjalihankimise kohaks – paljudes Muhu majapidamistes on „Slavalt” pärit esemeid. Muhu muuseumil on plaanis näitus, kus tahaksime näidata ka „Slavalt” pärit esemeid. Sellega seoses on palve neile, kelle majapidamises on „Slavalt” pärit asju, sellest muuseumisse teada anda.

Oleksime tänulikud, kui omanikud annaksid neid esemeid, mis ei ole majapidamises väga kindlalt kinnitatud, näitusele väljapanemiseks.

Eda Maripuu ootab teateid telefonidel 454 8872, 5345 4591 või aadressil

eda@muhumuseum.ee Ühendust võib võtta ka teistel muuseumi telefonidel ja aadressidel, *facebooki* kaudu või muul moel.

Kirikukatsumine Muhus 1769

Tõlkinud ja kommentaaridega varustanud Eda Maripuu MUHU MUUSEUMIST

Algus eelmises Muhulases.

4. Millal töölisel laupäeval koju lubatakse?

Päikeseloojangul või enne seda.

Määrus

Kaugemal elavad töölisel peab laupäeva õhtul neli tundi enne päikeseloojangut koju laskma.

5. Kas kirikupinkide või hauakohtade pärast on olnud tülisid?

Ei ole

Kooris pihitooli¹ all lõuna pool on maetud õnnis pastor Fick (Vick), selle kõrval lääne pool Pädaste suguvõsa hauakamber, otse altari ees pastori haud.

Pinkide kasutamine on konsistooriumi kantslei poolt järgmise korra kohaselt määratud:

Esimene pink on Suuremõisa, teine Pädaste, kolmas Kantsi, neljas Võlla, viies Tamse, kuues Hellama, seitsmes Ranna, kaheksas Kapi ja üheksas Rinsi ja Mäla jaoks.

Kohalik pastor lisas juurde, et alamast seisusest sakslased arvavad, et neil on pinkidele eesõigus ja nad kipuvad talupoegi ära ajama ning palus, et selles asjas parem kord kehtestataks.

Selle pastori taotluse kohta antakse määrus:

Kuna esimesed 9 tooli on määratud aadlikele, siis peab alamast seisusest sakslastele, kui nad talupoegadega koos ei taha istuda, kümnes pink tehtama. Nad peavad sellest soovist härradele kiriku eestseisjatele teada andma ja igaüks aastas kirikule 12 ja pool kopikat maksma. Kui alamast seisusest sakslased ei taha pinki kirikult üürida ja julgivad talupoegi edasi oma kohtadelt ära ajada, siis peavad nad iga kord, kui kirikus tüli tekivad, 12 ja pool kopikat maksma.

6. Kas kohalikud võimukandjad on usinad hoolt kandma, et nende taludes toimuks pastori juhendamisel katekismuse

Miks?

* Tahad oma igapäevaeluga ise toime tulla, kuid vajad alguses veidi tuge; * Soovid toetust ja nõustamist õpingute jätkamisel või töökoha otsingul; * Tahad teada, millised õigused ja võimalused on sul vajadusel abi saamiseks; * Vajad tuge vanemlike oskuste õppimisel.

TUGIISI K ON SELLEKS, ET SIND AIDATA JA TOETADA:

* igapäevastes toimetustes; * ametiasutustega suhtlemises ja dokumentidega tegelemises;

tundmaõppimine?

Jah

7. Kas sellel kirikul on abi-kirik?

Ei

8. Kes saksa härradest on kiriku eestseisjad?

Härra major Cristoph Heimert von Knorring ja härra leitnant Wilhelm Zelle

9. Kelle poolt on ametisse kinnitamise dokument välja antud?

Esimesel on Keiserliku Provintsiaalkantslei poolt 28. jaanuaril 1760 välja antud tunnistus ja teisel sellist tunnistust ei ole, vaid on Keiserliku Revisjonikomisjoni poolt suuliselt ametisse määratud.

10. Kas härradel eestseisjatel on koguduseliikmete kohta mingeid kaebusi?

Ei ole

11. Kes on mitesaksa kiriku eestseisjad kõikides mõisates ja kuidas neile tasutakse?

Suuremõisas on Kerve (Kõrve) Jüri, Lollu Mihkel on Võlla mõisa seitsme talu, Kesselaiu kolme, Rannamõisa nelja ja Kapimõisa ühe talu eestseisja, Runni Tõnisel Rinsi mõisa nelja talu, Tamselt Peidaste (Põitse) Jüri on nelja Rannamõisa, kahe Hellama, kahe Kappimõisa ja ühe Kantsi mõisa talu eestseisja.

Raugi Jüri Võlla mõisast on kuue Tamse, ühe Kapimõisa, nelja Rannamõisa, ühe Hellama ja ühe Kantsi mõisa talu eestseisja.

Kapimõisast Orbuse Jaak on Suuremõisa 25 ja Kantsimõisast seitsme talu eestseisja.²

Eesti soost kirikueestseisjad on kiriku tööst ja koormistest vabastatud ja kui nad surevad, siis lüükse neile tund aega kella ilma maksuta ja nad saavad kirikuvõlvide alla maetud.

Määrus: Eesti soost kirikueestseisjad peavad oma vaeva eest

kirikutööst ja koormistest vabastatud olema ja kui nad surevad, siis tund aega lüüakse kella ilma maksuta ja maetakse kiriku viimase võlvi alla ukse lähedale.

Kas härrad kirikueestseisjatel on juhtunud asjade puhul oma koguduseliikmetega põhjust rahul olla?

Jah on

12. Kas härrad eestseisjad on kiriku arvestused õigesti teinud ja kellele esitanud?

Need on kuni 1766. aastani keiserlikule konsistooriumile üle antud ja alates 1767. aastast kuni tänaseni esitatud.

13. Kas kõik vanad legaadi³, trahvirahad on välja uuritud ja sisse nõutud ja kirikuraamatutesse kantud?

Vanadest *legaatidest* ei ole midagi teada, kuid oleks vaja, et härra maanõunik von Guldenstubbte, kes igale Saaremaa kirikule 50 rubla *legaadiraha* andis, ka Muhu kirikule sama palju annaks, mille kohta pole mingit teadet antud. Õndsas proua von Bergeni käest on saadud 56 rubla, mis testamendiga ette nähtud, kuid ei ole veel laekunud. Trahviraha on 16 rubla sisse nõutud ja arvestustesse kantud.

Määrus: Trahvirahad peab pastor sisse nõudma ja üles tähendama ja iga kuu härradele kirikueestseisjatele üle andma.

¹ Pihitool asus kantsli taga vastu koori põhjaseina.

² Eestseisjate vastutusele olevad talud vastavad olukorrale enne mõisamaade reguleerimist, kus mõisal oli talusid mitmes külas.

³ Legaadi all mõeldakse kirikule pärandatud raha, trahvidest mainitud veel eraldi trahviraha nimega Kirchen-Buß-Geld.

Tugiisikuteenus asendushoolduselt elluastujale

* suhtlemises töökaaslastega, pereliikmetega ja teiste ümbritsevate inimestega; * uute oskuste omandamises. KELLELE?

Asendushoolduselt lahkuja, kes: * asendushoolduselt peagi lahkuv noor, kes soovib tuge iseseisva elu alustamiseks; * juba varem asendushoolduselt lahkunud noor, kes soovib tuge paremini iseseisvalt toimetulemiseks; * asendushooldusel elav noor, kes on rasestunud või emaks

saanud.

TUGI SINU ELUS

OÜ KEERUB, Renneoru 4, Väike-Maarja 46202, Lääne-Virumaa; +372 5615 5924; info@keerub.eu; www.keerub.eu

FEBREC OÜ (Nõustamiskeskus SOCIALIS), Papiniidu 5, Pärnu 80042, Pärnumaa; +372 5552 1999; sotsiaalnekaasatus@gmail.com;

www.sotsiaalnekaasatus.eu

Sotsiaalkindlustusamet
Euroopa Sotsiaalfond
Eesti tuleviku heaks

Lehe- ja jaanikuu muuseumis

Algus lk 6.

magusaks. Muuseumiöö külastajate arv sel aastal oli 150 inimese ringis.

Maikuus käisid muuseumis mitmed lastegrupid, kellega rääkisime vana-aja lastest ning nende mängu- ja kooliasjadest. Mängisime erinevaid mängu.

22. mail külastasid Muhu saart ja ka muuseumi Ameerika suursaadik Eestis mr James Desmond Melville koos perega. Võimalik, et härra suursaadik külastab Muhu saart ja muuseumi veel suve jooksul. Samal päeval olid Muhus ka sõprusvalla Utajärvi esindajad.

Esmaspäeval 5. juunil kell 17 avame Koguva Kunstitalis Luca Berti fotonäituse Muhu inimestest ja loodusest. Näituse fotod on aastast 2015, mil itaalia-taani fotograaf Luca Berti külastas Eestit ning pildistas kaks päeva ka Muhu saart ja selle inimesi. Eriti oodatud on need, kes olid nõus, poseerima ja aitasid nii kaasa näituse õnnestumisele. Näitust "Eestimaa loodus ja inimene" sai täismahus vaadata eelmisel suvel Eesti Vabaõhumuuseumis. Koguvast saab näha peamiselt Muhus pildistatud osa.

Ivo Kõvamees on peagi saamas üles ka oma näitust Tooma talu rehalas, kus väljas kõik tema poolt kogutud esemed, mis olid pea igas

majapidamises olemas enne nutiajastut. Tasub kindlasti tulla seda ise vaatama ja näidata ka oma lastele.

Muuseumis jätkame aktiivset turismihooaega. Broneeringuid gruppidele koos giidituuriga on hulgaliselt, üritused jäävad rohkem juulisse ja augustisse.

Olge nüüd usinad ja loomingulised, sest veel on jäänud kõigest kuu omaloominguliste laulude esitamiseni võistlusele „Muhu mõlk 2017“. Tähtaeg on **1. juuli 2017**. (Lähemalt vt eelmistes Muhulastes.) Lisa võite küsida tegevusjuhilt:

tegevus@muhumuuseum.ee või +372 5451 1291.

Muhu Muuseumis vaadatavad näitused: Väljal Rudolf Tedrekull 100 „Valendab üksik puri“, näitus vana-aja laste riidest, mängu- ja kooliasjadest, püsinäitus „Muhu tekstiil“, Toomal näitus „Mere-meeste kirjad“, lambasaunas „Ihu vajab õhku ja vett“. Suvehooajal Kuivastu sadama kohvikus MTÜ Halulaeva näitus „Laevad on puust ja mehed rauast“. Kohvik on avatud E-R 9-18 ja L 9-20. Muhu Põhikooli ruumides näitus „Muhu leiutajad“.

Muuseum on avatud E-P 9 -18. Kunstitali avatud E-P 10 - 18.

Siret Jõelett

Muhu Muuseumi tegevusjuht

Muhu kihelkonnapäev

Liival, Katariina kiriku pastoraadis 19. 06. 2017

- 10.30 – Alguspalve. Tervituskohv ja suupistelaud.
- 11.00-11.30 – Õnnitlused, tervitused, sissejuhatavad sõnad.
- 11.30-12.00 – Eda Maripuu: **Muhu saar – kihelkonnast vallaks.**
- 12.00-12.30 – Cäroly Saksakulm: **Muhu kiriku ehitusloost.**
- 12.30-13.00 – Ulrike Plath: **Kuidas vanasti kirikumõisas elati.**
- 13.00-13.30 – Jaan Tamm tutvustab Muhu kiriku ehitusloole pühendatud artiklit Saaremaa Muuseumi kaheaastaraamatus ja pärimust Raagi mäna kohta.
- 13.30-14.30 – Lõuna (Liiva koolimajas).
- 14.30-15.00 – Pastoraadiraamatu esitlemine ja pidulik üleandmine autoritele.
- 15.00-16.30 – **Ümarlaud: Muhu ehituspärand.**
Kas lammutame, hoiame või uuendame?
Osalevad: Jaan Tamm, Ants Viilup, Indrek Võeras, Mihkel Ling, Kadri Tüür. Arutelu juhib Siim Raie Muinsuskaitseametist.
- 16.30-17.00 – Arutelu lõppsõnad, ettekandepäeva kokkuvõtmine.
- Enne kontserdi algust pastoraadis:
suupistelaud ja vabavormiline jutuaamine, tutvumine Muhu Muuseumi kihelkonna-näitusega ja Muhu kirikuga, võimalus soetada endale teemakohaseid trükiseid, postkaarte, meeneid.
- 19.00 – Kontsert Muhu kirikus
dirigent Anne Kann ja kontsertmeister Kairit Levit
Kontserdi juhatab sisse tänapalvus.

COLLESTER

Tehnoölevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ölevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimmerite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisatsioon- ja torutööd, elektritööd

Teehöövli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus

JCB 4CX + erinevad kaevekopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Sõelutud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Küttepuid:

- 3-meetrised koos koju toomisega 18 eur/ruum. Halupuud: 30 cm – 32 eur/ruum
- 35 cm – 30.- eur/ruum, 45-60 cm 28.- eur/ruum. Hind sisaldab kojutoomist alates kümnest ruumist. Võimalik tellida konteinerisse laotud küttepuid. Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenust

Saematerjal:

- Müüme kuiva saematerjali. Servamata lepa, haava, tamme, pärna, saare ja jalaka planku ning lauda. Aialatid männist ja haavast pikkus 3 meetrit. Aiapostid tammest, erinevad pikkused. Toodame vastavalt tellija soovile punn- ja põrandalauda erinevatest puuliikidest. Võimalik tellida poolpalgi mooduleid kuuride ja saunade ehituseks.

Tehnika:

- Roomikekskavaator, kopplaadur, minilaadur, kallur-furgoon ja metsaveoautod ja palju erinevat põllumajandus ning metsatehnikat.
- Meie masinaparki on lisandunud kaks uut masinat. Minilaadur Avant, mis mahub igale tööplatsile, võimalik kasutada ka siseruumides ning kahjustab pinnast minimaalselt. Masinal on palju erinevaid töövahendeid.
- Kevadiseks metsseakahjustuste tasandamiseks on parim tööriist masinale paigaldatav vedrupiidega raudreha ning tasandusrest. Masina rendihind 22.-/h.

- Pinnase- ja kannufrees**, millega on kiirelt ja efektiivselt võimalik võsastunud või ebataasane maa muuta murutraktoriga niidetavaks alaks.
- Seade sobib ka kitsaste külavaheteede freesimiseks ja tasandamiseks.
- Meetrise läbimõõduga tammekännu pinnasega tasaseks freesimisele kulub 5 minutit, purustab ka juured 20 cm sügavusel pinnases. Hind kujuneb vastavalt töömahule.

Haljastus:

- Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks. 10 eur / tonn
- Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur / tonn
- Hobusesõnniku ja turbaga segatud kasvumuld 25 eur / tonn
- Tänavakivi müük ja paigaldus, kivi hind alates (5.- m2)
- Erineva fraktsiooniga killustikud, liiv ja kruus ning graniitkillustik.
- Teede ja platside ehituseks freesasfalt.

Teostame:

- Settekaevude tühjendust, teede väljakute ja aedade ehitust.

Rohkem infot: www.muhuvarahaldus.ee

Info ja tellimine: 50 97 679 või 53 00 25 20

Korstnapühkija Erich Patraku soovitused

Küttesüsteemide õigeaegne hooldamine, mis täna seaduse mõistes tähendab korstnapühkija kutsumist kord iga viie aasta järel, vahepealsel ajal võib eramajades ise teha pühkimistööd, tagab küttesüsteemi korrasoleku.

Teine ja mitte vähem oluline asi, mis tagab küttekollete pikaealisuse on õige küttematerjal ja kütmine. Puutume oma igapäevases töös väga palju kokku olukordadega, kus ahjus põletatakse mahlapakke, kilekotte ja isegi laste mähkmeid. Sellise tegevusega rikutakse oma küttesüsteemi, suitsukäikudesse ja korstnasse tekib pigi ning tahma- ja pigipõleng korstnas või soojamüüris on ainult aja küsimus. Kusjuures pigi ladestub nii tugevalt küttesüsteemi seintele, et harjaga see lahti ei tule. Samas ei ole mõnikord pikemate suitsukäikude korral seda võimalik ka tuvastada ja peale korstna pühkimistööd, mille käigus harjaga pühitakse lahti pigi kihile ladestunud tahm, võib mõne küttesüsteemi järel taaskord tekkida pigi põleng.

Vähemtähtis ei ole ka küttematerjal, mis peab olema kuiv. Õige kuiv puu on minimaalselt seisnud aasta õues riidas ja teise aasta kuuris. Küttemüüjatelt ostetud kuiv puu võib olla hoopis metsakuiv, mis ei ole sama mõiste. Metsakuivas puidus on niiskuse sisaldus suur ja see ei põle hästi, lisaks tekitab palju pigitamist. Puidule alternatiiviks on täna juba olemas igasugu briketid, kuid nendega küttesel tuleb jälgida, et nende kütteväärtus võrreldes tavalise puiduga on kõrgem. Seega ei tohi panna briketi koldesse samapalju kui tavaliselt puid, võimalus oma küttekolde „lõhki“ või üle kütta ning tulekahju oht on suur.

Ja veel soovitus küttesel, siibritel on kaks asendit- kas kinni või lahti. Tõmmed reguleeritakse küttekolde õhuvõtu avadega, mitte siibriga.

Kui neid elementaarseid asju jälgida, peab küttekolde kaua vastu ja vajab ainult iga-aastast hooldust ning ülevaatast.

Liiva raamatukogus näitus

Eesti Vabariik 100

Kirjandust hr. Harald Kreeni kogust

Kunstnik Sirkka Raikamo maalinäitus "Valon leikkiä"
(Valguse mäng)

Avatud suve ajal kell 12-18
Tõnise turismitalu galerii,
Paenase k, Muhu

Eelinfo: 30. juulil MUHU KOHVIKUTEPÄEV 2017

Palun kõigil kohvikupidajatel vaim valmis panna ja oma kohvikust teada anda juunikuu jooksul meiliaadressile:
annelitam.muhu@gmail.com
Täpsem info: www.muhu.ee

Muhu Turismiinfopunkt on avatud Muhu Kaubahoovis 12. juuni – 20. august 2017 iga päev kl 10 – 18.

Kirikuteated

EELK Muhu Katariina kogudus

4. juunil kl 10 1. Nelipüha jumalateenistus kirikus

11. juunil kl 10 piiskoplik missa kirikus, teenivad piiskop Joel Luhamets, Hannes Nelis, Mårten Andersson. Laulab Muhu segakoor Leena Peegeli juhatusel.

18. juunil kl 10 jumalateenistus Muhu eakate hooldekeskuses

19. juunil kihelkonnapäev

23. juunil kl 15 surnuaiapäev 25. juunil teenistust ei toimu.

Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 529 1881 hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus

10. juunil kl 10 Jumalik liturgia

23. juunil kl 14 kalmistupüha Sepamäe kalmistul

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

23. juunil kl 12 Kalmistupüha Hellamaa kalmistul

29. juunil kl 10 Jumalik liturgia. Kiriku nimepäev, templipüha.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

Heinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Adele Paist	91 (7.7)	
Floriida Tüür	91 (20.7)	
Helju Vaher	90 (23.7)	
Estra-Aino Noor	88 (27.7)	
Hilja Lindberg	87 (3.7)	
Uno Nõu	84 (5.7)	
Albert Noor	83 (28.7)	
Virve Meema	82 (2.7)	
Selma Kabur	82 (18.7)	
Seppo Jaakko Juhani Peussa	81 (3.7)	
Helju Soom	81 (20.7)	
Juta Naaber	80 (1.7)	
Velda Peegel	80 (5.7)	
Jaana Vapper	80 (6.7)	
Helgi Öue	80 (7.7)	
Arno Tuulmägi	80 (31.7)	
Karli Keerd	70 (30.7)	
Toomas Raudsepp	65 (5.7)	
Helena Erik	65 (6.7)	
Margita Laaneväli	65 (27.7)	
Tatjana Maltis	65 (27.7)	
Indrek Keert	60 (1.7)	
Vambola Klaas	60 (7.7)	
Ahto Poopuu	60 (25.7)	

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab iga numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Muhu Katariina kiriku platsidel Muhu II rahvusvaheline vigursaaigimine 1.-4. juunini. Valminud puusculptuuride pidulik avamine ja rahva lemmiku valimine kiriku pargis 4. juunil kl 14.

Piiri taaskasutuskeskus
avatud E, T, R, L kell 10-17.

Muhu Arvutivõlvur OÜ
Pakun arvutite paran-
dus- ja hooldustööd, IT
taristute paigaldust ning
arvutite ehitamist vastavalt
kasutaja vajadustele.
arvutivolvur@protonmail.com
5822 7584

Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**

Tel: +372 5191 2950,

lauri@adrem.ee

www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

Otsin **merega seotud asju** ja ka mööblit väikesesse külalistemajja Viirelaiule Muhumaa külje all. Kellel oleks ära anda või müüa midagi, mis saaks uue hingamise meie juures siis helistage meile 5454 2020.

* Ostan **vanema mootorratta**. Komplektus ei ole oluline. Võib pakkuda ka varuosasid. Tel. 5139 893.

* OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 50 45 215, 51 45 215, info@est-land.ee

* Pakume **puulõhkumisteenust** halumasinaga, samas **müüa küttepuid**. Tel. 5340 8138 Rein

MEITE MEKK CATERING on nagu restoran Sinu valitud kohas!

Tellida saab toitlustuse täis-teenust alates laua katmisest ja teenindamisest, kuni laua koristamiseni. Samuti saab tellida ka toite eraldi - kuum-ja külmalauda, suupisteid, saiakesi, pirukaid, kooke, torte ja palju muud. Võimalik rentida nõusid.

Küsi pakkumist!
Maarja Kumpas
telefon: 53 474 284
E-mail: meitemekk@gmail.com
www.facebook.com/Meite-Mekk-Catering

Juuli Muhulase materjalid on teretulnud 30. juuni õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhu.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 550 eks.
Hind 30 eurosent

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

17. mail 83-aastane **Aino Sooäär**.

18. mail 89-aastane **Õnnela Armas**.

Tunname kaasa omastele!

